

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 25P/79/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423201561
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Antal
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2023:6423201561.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom, pred sudcom JUDr. Milanom Antalom, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Z. Š., D.. XX.XX.XXXX, t. č. bytom u starej matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica, dieťa rodičov - matka: O. S., D.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XXX/XX, XXX XX D. N., t. č. P. O. XX, XXX XX R. O., otec: Ladislav Šoffa, nar. 05.07.1968, trvale bytom XXX XX D. N., o návrhu starej matky: W. Š., D.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XXX/XX, XXX XX D. N., na zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloletú Z. Š., D.. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke W. Š., D.. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia maloletej, najmä je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin, právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok má iba v bežných veciach. V ostatných veciach je potrebný súhlas súdu.

II. Matka O. S., D.. XX.XX.XX87 je povinná prispievať na výživu maloletej Z. Š., D.. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa určené osobitným zákonom mesačne, splatným vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku do budúcnosti.

III. Otec U. Š., D.. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej Z. Š., D.. XX.XX.XXXX výživným vo výške 200,- Eur mesačne, splatným vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku do budúcnosti.

IV. Týmto dochádza k zmeňovaniu rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5P/21/2017-15 zo dňa 22.05.2017 v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej Z..

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 02.06.2023 podala stará matka na Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „súd“) návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd zveril maloleté dieťa Z. Š., D.. XX.XX.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky do rozhodnutia vo veci samej. Stará matka si zároveň podala návrh na zverenie mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti.

Svoj návrh stará matka odôvodnila tým, že jej dcéra zanedbáva povinnú výživu a starostlivosť o svoju dcéru. Maloletá nemá stabilné prostredie a zlý rodičovský vzor. Stará matka poukázala na partnera matky mal. Z. O. Z., D.. XX.XX.XXXX, ktorý mal byť viackrát súdne trestaný a mal napadnúť mal. Z.. Mal. Z.

bola svedkom na polícii s kolíznym opatrovníkom. Mal. Z. mala ísť po návrate O. Z. bývať k starej matke začiatkom apríla 2023. Mal. Z. má mať z neho strach. Mal. Z. mala mať v starostlivosti matky zanedbanú zdravotnú starostlivosť. Mal. Z. študuje kaderníctvo.

2. Súd uznesením č. k. 25P/79/2023-16 zo dňa 02.06.2023 ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (ďalej aj „kolízny opatrovník“) v zmysle § 31 ods. 2 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3. Súd si dňa 02.06.2023 vyžiadal správu zo sociálneho šetrenia od kolízneho opatrovníka, ktorá bola súdu následne doručená dňa 08.06.2023. Zo záverov správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že stará matka zabezpečuje starostlivosť o maloletú toho času v riadnom rozsahu. Z vyjadrení maloletej vyplynulo, že stará matka sa o ňu riadne stará, nič jej u nej nechýba a s matkou bývať nechce. Napriek tomu, že toho času zabezpečuje starostlivosť o maloletú stará matka, kolízny opatrovník nezhliadol dôvod pre nariadenie neodkladného opatrenia.

4. Súd uznesením č. k. 25p/79/2023-23 zo dňa 09.06.2023 návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, nakoľko neboli dané predpoklady, na základe ktorých by bolo potrebné naliehavo upraviť pomery vo veci osobnej starostlivosti na strane mal. Z..

5. Dňa 14.08.2023 bola súdu doručená správa zo sociálneho šetrenia kolízneho opatrovníka. Zo správy kolízneho opatrovníka, ktorá je súčasťou súdneho spisu, bolo zistené, že mal. Z. býva so starou matkou a prastarou matkou. Domácnosť je štandardne zariadená a prispôbena potrebám maloletej. Stará matka pracuje v Domove sociálnych služieb C. ako opatrovateľka, momentálne na 2 zmeny - rannú a nočnú. Jej príjem je približne 800,- Eur mesačne, taktiež je poberateľkou vdovského dôchodku vo výške 313,- Eur mesačne. Prastará matka poberá starobný dôchodok vo výške 530-560,- Eur mesačne. Stará matka si dala refinancovať úvery do jedného úveru, čo robí sumu 188,- Eur mesačne. Taktiež platí telefón sebe, mal. Z. a za matku vo výške 181,- Eur mesačne. Výdavky na bývanie má vo výške 151,- Eur mesačne nájom, 30,- Eur mesačne elektrina, 7,- Eur mesačne plyn. Mal. Z. hradí všetko potrebné, ako je oblečenie, kozmetika. Počas školy jej dobíja autobusovú kartičku vo výške cca 30,- Eur mesačne. Vreckové dostáva nepravidelne. Zdravotný stav mal. Z. je dobrý. Stará matka s matkou maloletej nie sú v kontakte, s matkou komunikuje iba mal. Z.. Stará matka uviedla, že s mal. Z. majú veľmi dobrý vzťah, rozumejú si. Maloletá ju rešpektuje, pomáha jej, vedia spolu otvorene komunikovať. Výchovné problémy s ňou stará matka nemá. Mal. Z. v rozhovore s kolíznym opatrovníkom uviedla, že u starej mamy býva od marca 2023, má sa dobre a chce tam aj ostať. Má dostatok priestoru na učenie, voľný čas a ak potrebuje, vedia jej poskytnúť súkromie. S matkou je v kontakte cez telefón, občasne si napíšu. Skôr je v kontakte s mal. sestrou U., ktorá ju informuje aj o tom, čo sa v ich domácnosti deje. Dňa 11.08.2023 sa kolízny opatrovník telefonicky skontaktoval s matkou maloletej. Tá potvrdila, že mal. Z. sa dlhodobo zdržiava u jej matky na D. N.. Domnieva sa, že maloletá tam odišla najmä z toho dôvodu, že vo vedľajšej dedine má frajera. Matka uviedla, že nie je veľmi stotožnená s návrhom starej matky. Ak to však súd odsúhlasí, tak to bude rešpektovať. Na pojednávanie sa matka neplánuje dostaviť, nakoľko by jednak nemala s kým nechať syna a za ďalšie nemá teraz ani auto.

6. Súd zistil, že vo veci mal. Z. bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5P/21/2017-15 zo dňa 22.05.2017, ktorým súd manželstvo O. Š., F. Š., D. XX.XX.XXXX a U. Š., D. XX.XX.XXXX, uzavretú dňa XX.XX.XXXX v D. N., zapísanú v Knihe manželstiev Matričného úradu D. N. vo zv. X, roč. XXXX, na str. XX, pod por. č. XX rozviedol. Na čas po rozvode súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej mal. Z., D. XX.XX.XXXX v. O. U., D. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky/matky, ktorá je oprávnená mal. deti aj zastupovať a spravovať ich majetok. Otec mal. detí, U. Š., D. XX.XX.XXXX, bol zaviazaný prispievať na výživu mal. Z. výživným vo výške 200,- Eur mesačne a na mal. U. výživným vo výške 150,- Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia o rozvode manželstva, ktoré výživné je povinný posielat' vždy do 20. dňa v mesiaci vopred do rúk navrhovateľky/matky. O trovách konania rozhodol súd tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania.

7. Na pojednávanie dňa 17.08.2023 sa dostavila stará matka a kolízny opatrovník.

Na pojednávaní súd konštatoval, že na pojednávanie sa nedostavili rodičia mal. dieťaťa, ktorí mali predvolanie na pojednávanie vykázané, matka dňa 19.07.2023, otec neprevzal zásielku v odbernej lehote.

Stará matka na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu v celom rozsahu a žiadala zveriť mal. Z. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Mal. Z. mala prísť k starej matke z dôvodu, že priateľ matky p. Z. im robil problémy, vyhrážal sa, napádal ich, matku bil. Mal. Z. sa mala jednoznačne vyjadriť, že chce ostať v domácnosti starej matky. Stará matka ďalej uviedla, že je schopná sa o mal. Z. postarať. Stará matka v spoločnej domácnosti žije so svojou matkou. Vo vzťahu k otcovi mal. Z. uviedla, že otec s jej návrhom súhlasil. Otec pracuje v Nemecku ako zvérač. Na Slovensku nebol už viac ako 4 roky, ale je v pravidelnom kontakte s obidvoma dcérami. Mal. Z. má dobrý vzťah k svojej sestre. Stará matka žiadala ponechať výživné otca už v určenej výške podľa predchádzajúceho rozhodnutia a u matky navrhla minimálne výživné, keďže matka je na rodičovskej dovolenke a nie je zárobkovo činná.

Kolíznym opatrovníkom sa na pojednávaní pridržiaval písomného vyjadrenia zo dňa 14.08.2023. Pri prešetrovaní aktuálnej situácie v rodine bolo vykonané šetrenie pomerov u starej matky maloletej, pričom šetrením bolo zistené, že stará matka má vytvorené vhodné podmienky a starostlivosť o mal. Z., ktorú zabezpečuje od marca 2023. V starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky, starostlivosť je zabezpečovaná zo strany starej matky na požadovanej úrovni. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a najmä s prihliadnutím na vyjadrenie mal. Z. kolízny opatrovník navrhol, aby súd podanému návrhu vyhovel. Čo sa týka výživného, vzhľadom k tomu, že matka je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke navrhol matke určiť výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima a otcovi ponechať výšku výživného tak, ako bola určená na poslednom konaní.

8. Súd na posúdenie právnej stránky veci vychádzal z nasledovného:

Podľa Čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa § 111 písm. b) c) d) k) zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o b) úprave výkonu rodičovských práv a povinností, c) výžive maloletého, j) zastupovaní maloletého, k) správe majetku maloletého, p) zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 5 Zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na primerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 232 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

9. Súd sa v úvode najskôr zaoberal otázkou zverenia mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko od uvedenej skutočnosti sa odvodzujú ďalšie práva a povinnosti účastníkov konania a celková starostlivosť o mal. dieťa.

10. Súd zdôrazňuje, že pre akékoľvek rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je podstatným posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú ale o právne posúdenie veci. Súd vyhodnocuje aktuálne pomery dieťaťa rodičov, zohľadňuje vek dieťaťa, jeho zdravotný stav, výchovné pôsobenie rodičov na dieťa a podobne. Súd nepochybuje o tom, že je prvoradým záujmom každého dieťaťa, aby vyrastalo v bezpečnom a stabilnom výchovnom prostredí v okruhu ľudí, ktorí sú schopní a ochotní mu poskytnúť nielen materiálne zabezpečenie, ale aj lásku a výchovu tak, aby sa mohlo pozitívne vyvíjať po všetkých stránkach.

11. Na základe vykonaného dokazovania, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, výsluchom starej matky, matky pre kolízny opatrovníkom a kolízneho opatrovníka dospel súd k záveru, že zverenie maloletej Z. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky je v záujme maloletej. Mal. Z. bola naposledy zverená do osobnej starostlivosti matky rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5P/21/2017-15 zo dňa 22.05.2017, pričom otec bol zaviazaný platiť výživne na mal. Z. vo výške 200,- Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia, ktoré výživné je povinný posilať vždy do 20. dňa v mesiaci vopred do rúk matky. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že mal. Z. býva v spoločnej domácnosti starej matky spolu s prastarou matkou. Osobnú starostlivosť o mal. dieťa zabezpečuje výlučne stará matka, ktorá má naďalej záujem pokračovať v tejto starostlivosti, pričom na pojednávaní dňa 17.08.2023 zotrvala na podanom návrhu. V konaní bolo zo strany kolízneho opatrovníka preukázané, že stará matka má vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o mal. Z., pričom túto starostlivosť zabezpečuje už od marca 2023. V starostlivosti starej matky neboli zistené žiadne nedostatky, starostlivosť je zabezpečovaná zo strany starej matky na požadovanej úrovni. Vo veci zverenie mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky bola telefonicky kontaktovaná aj matka mal. Z. zo strany kolízneho opatrovníka, ktorá síce nie je stotožnená s návrhom starej matky, avšak z postoja matky je zrejmé, že nemá záujem aktuálnu situáciu na strane mal. Z. akokoľvek riešiť a rozhodnutie o návrhu starej matky ponechala na zvážení súdu. Otec mal. Z. sa mal vyjadriť starej matke, že s predmetným návrhom starej matky súhlasí. Kolízny opatrovník vzhľadom na úpravu práv a povinností navrhol zveriť mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

12. Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol súd tak, že zveril mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky s poukazom na § 45 ods. 1 Zákona o rodine, keďže v čase rozhodovania súdu si to vyžadoval záujem maloletej. V rámci procesu dokazovania neboli zo strany súdu zistené žiadne pochybnosti vo veci starostlivosti o mal. dieťa na strane starej matky. Tak ako vyplynulo aj zo sociálneho šetrenia v domácnosti starej matky, stará matka disponuje všetkými predpokladmi na zabezpečenie riadne starostlivosti o mal. dieťa a mal. dieťa má v jej domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre zdravý rast a vývin. Mal. dieťa v bydlisku starej matky aj aktuálne býva a toto prostredie dôverne pozná. Súd pri posúdení najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa vychádzal aj z vyjadrení maloletej, ktorá bola vypočutá, a ktorá prejavila súhlas so zverením do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Jej názor bol posudzovaný v súlade s § 43 ods. Zákona o rodine, § 38 CMP a čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa. Cieľom tejto právnej úpravy je právo maloletého dieťaťa vyjadriť slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, a to jednak v rodine, jednak v súdnom konaní. Právo dieťaťa vyjadriť samostatne svoj názor patrí maloletému dieťaťu v rozsahu jeho schopností a rozumovej vyspelosti s ohľadom na jeho vek. Je logické, že nie je nemenné, ale vyvíja sa. Čím je dieťa staršie, tým väčšia váha a pozornosť má byť venovaná jeho názoru. Dieťa sa nemá chápať len ako objekt výchovy, ale ako aktívny účastník výchovného procesu. Toto stanovisko je zdôraznené aj tým, že mu zákon nepriznáva len práva, ale ukladá aj povinnosti. S týmto právom dieťaťa korešponduje povinnosť rodičov venovať názoru dieťaťa náležitú pozornosť, zodpovedajúcu jeho veku a rozumovej vyspelosti. Takáto pozornosť však musí nájsť aj svoje vyjadrenie v praxi, to znamená, že rodič nie je povinný len si vypočuť názor dieťaťa, ale ho aj rešpektovať do takej miery, do akej je dieťa schopné posúdiť, či je mu vlastné rozhodnutie na prospech, alebo nie. Súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že matka a ani otec nebránili zvereniu mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, pričom ani jeden z nich sa nezúčastnil pojednávania dňa 17.08.2023 a nepredložili písomné vyjadrenie k predmetnej veci. Súd mal preukázané, že stará matka je osobou, ktorej je možné zveriť mal. dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti, má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a je predpoklad, že náhradnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletej. Stará matka je v súvislosti zverením mal. Z. do jej náhradnej osobnej starostlivosti oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia maloletej, najmä je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin, právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok má iba v bežných veciach. V ostatných veciach je potrebný súhlas súdu.

13. Nakoľko súd zveril mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, súd sa zaoberal ďalej otázkou úpravy vyživovacej povinnosti.

14. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden zo základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Povinnosť vyživovať svoje dieťa má každý z rodičov. Vyživovacia povinnosť môže mať niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou o maloleté dieťa a domácnosť, ďalšou formou plnenia vyživovacej povinnosti môže byť poskytovanie vecných plnení,

napr. bývania alebo stravovania. Ďalšou formou plnenia vyživovacej povinnosti je plnenie výživného ako peňažného príspevku na uhradzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod.) a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určí súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Miera životnej úrovne je zistiteľná rôznymi dôkazmi. Vodiacou zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Za schopnosti každého rodiča je potrebné považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia. Do príjmu rodiča v pracovnom pomere sa zohľadnia aj benefity z pracovného pomeru ako sú diéty, alebo poskytnuté finančné náhrady za auto, resp. mobilný telefón tak, že ich súd započíta ako faktory určujúce životnú úroveň rodiča. Ako je to uvedené v ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby.

15. V konaní bolo zistené, že stará matka pracuje v Domove sociálnych služieb C. ako opatrovatelka kde dosahuje príjem vo výške 800,- Eur mesačne. Taktiež je poberateľkou vdovského dôchodku vo výške 313,- Eur mesačne. Prastará matka poberá starobný dôchodok vo výške 530-560,- Eur mesačne. Stará matka si dala refinancovať úvery do jedného úveru, čo robí sumu 188,- Eur mesačne. Taktiež platí telefón sebe, mal. Z. a za matku vo výške 181,- Eur mesačne. Výdavky na bývanie má vo výške 151,- Eur mesačne nájom, 30,- Eur mesačne elektrina, 7,- Eur mesačne plyn. Mal. Z. hradí všetko potrebné, ako je oblečenie, kozmetika. Počas školy jej dobíja autobusovú kartičku vo výške cca 30,- Eur mesačne. Vreckové dostáva nepravidelne. Otcovi mal. Z. bola naposledy určená vyživovacia povinnosť rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5P/21/2017-15 zo dňa 22.05.2017, v ktorom bol otec zaviazaný prispievať na výživu mal. Z. výživným vo výške 200,- Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia vždy do 20. dňa v mesiaci vopred do rúk matky. Súd mal za to, že takto určená vyživovacia povinnosť je v záujme mal. Z. a postačujúca na úhradu nevyhnutných nákladov na jej starostlivosť. Súd však vo veci vyživovacej povinnosti otca zmenil platobné miesto, ktorým je úrad práce, sociálnych vecí a rodiny s poukazom na § 45 ods. 8 Zákona o rodine a termín splatnosti. Súd o vyživovacej povinnosti otca rozhodol v súlade s návrhom starej matky na pojednávaní dňa 17.08.2023, ktorá žiadala ponechať vyživovaciu povinnosť tak, ako bola určená v predchádzajúcom rozhodnutí. Súd na základe uvedeného rozhodol tak, že zaviazal otca prispievať na výživu maloletej Z. výživným vo výške 200,- Eur mesačne, splatným vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku do budúcnosti.

16. Stará matka na pojednávaní dňa 17.08.2023 žiadala určiť aj vyživovaciu povinnosť matky mal. Z. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona v zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine s poukazom, že matka je t. č. na rodičovskej dovolenke a nie je zárobkovo činná. Súd tak pri určovaní výšky výživného povinnému rodičovi, v danom prípade matke, vychádzal z kritérií uvedených v § 62 ods. 2 v spojení s § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, t. j. z veku, odôvodnených potrieb maloletej a možností, schopností, majetkových pomerov matky. Súd posúdením všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu konania dospel k presvedčeniu, že nastali odôvodnené predpoklady na určenie vyživovacej povinnosti k mal. Z. primeranej schopnostiam a možnostiam matky. Súd predovšetkým zohľadnil znížený príjem matky, ktorá je t. č. na rodičovskej dovolenke a návrh starej matky, ktorá žiadala určiť vyživovaciu povinnosť matky len v minimálnom rozsahu. Na základe uvedeného tak súd zaviazal matku povinnosťou prispievať na výživu maloletej Z. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené osobitným zákonom mesačne, splatným vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku do budúcnosti.

17. Nakoľko došlo k zmene v časti úpravy práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu, súd zmenil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5P/21/2017-15 zo dňa 22.05.2017 v zmysle § 121 CMP v spojení s § 78 ods. 1 Zákona o rodine.

18. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko súd nezistil dôvody priznania trov konania a ani žiadny s účastníkov nežiadal trovy konania priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na odvolací súd, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa CMP.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým, alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa CMP, a to odňatím maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.